

Juvenal.

Primo Sole mihi peragendum in valle Quirini.

Quae causa officij? Quid queris? Nubit amicus.

Quirini Adi Grangæum hinc & Marliam, in Epitom. Porticus. 5. cap. 22. qui ait: Ex templi ornamentis effossis, structi sunt gradus in Capitolio, ad Ara-cæli Ecclesiam. Ibi etiam Romuli statua sine annulis; Plin. 33. cap. 1. Sine tunica: ibid. 34. cap. 6. In æde Quirini etiam refertur in Re-publ. Roman. inter mirabilia, pag. 567. fuisse duos equos marmoreos calcantes terram, quod altis extensis brachijs, & replicatis digitis narrabant quæ futura erant. Tam hoc-cine ridiculum, quam fabula de equo æneo ad Lateranum. In negotium otiositatis ibid. pag. seq. narratur.

13 Ad Lateranum (dicitur) est equus æneus & deauratus. Consulium & Senatorum tempore, Rex potentissimus ex Orientis partibus Romam venit, multâ strage Roman. pop. affli-gens. Tunc quidam Rusticus, armiger magna fortitudinis, virtutis & prudentiæ, dixit Coss. & Senatoribus: Numquid si esset aliquis liberans vos de tribulatione hac; quid à Senatu recipere mereretur? Responderunt: Quicquid peteret, obtineret. Date, inquit, mihi XXX. talenta au-ri, & insuper memoriam fieri sempiternam; si-mulque equum arcum & staturam meam desu-per, facietis, & ab illis vos in brevi liberabo.

Fabula Ru- fici. Dixerunt, se omnia facturos. Ille tunc ait: Me-dia nocte surgetis: & omnes state armati bene infra muros in spelunca; & quicquid vobis di-xero, facietis. Rusticus ascendit equum suum ma-ximum sine sella, tollensque falcem exivit so-ras, tanquam vellet colligere herbas; viditque Regem venientem ad arborem, super quam Cu-cumagia sedebat, dulciterque canebat. Hoc au-diens, Rusticus accessit propius, & Regem par-va statura circo arripuit, & eum sublevans po-suit coram se super equum; & fugit ad Ur-bem velociter, clamans voce magna his qui in cavernis latitabant: Exite foras in exercitum, quoniam ipsum Regem coram me nunc teneo cap-tum. Tunc exeuntes, multos occiderunt, & alij in fugam versi sunt. Romani habito triumpho, solverunt ei aurum pactum, ac fecerunt memo-riam ejus in præsentatione statura sua: nam posuerunt coram Palatio Lateranensi unum equum arcum & deauratum, & staturam ipsius desu-per deauratam sedentem, extensâ manu dextrâ, qua Regem ceperat, & super caput equi Cucu-magiæ, & retrò staturam Regis ligatis mani-bus. O quantum est in rebus inane! Ar-bitror fabulam desumptam fuisse ex oc-cursu Augusti, cum ante certamen Actia-cum descendit in aciem. Apud Actium des-

cendenti in aciem (ait Sueton. in eo, cap. 96.) asellus cum asinario occurrit. Erychus homini (id est, felix, faustus) bestia Nicon (hoc est, victoria) erat nomen. Utriusque simulacrum ancum victor posuit in templo, in quod castrorum suo-rum locum vertit. Idem Buleng. de Omnib. cap. 16.

14 Vocatus ergo occisus Romulus Deus Quirinus, facta celebri apotheosi. Ridet ut par est Arnob. lib. 1. Advers. Gen-tes, ubi ait: Romulus laceratus & disceptus, tamen pulvinaribus honoratur, & sacris adibus adoratur; ac demùm juratur ascendisse in cæ-lum. Pulvinaria erant in demonstrationem honoris maximi, signumque precum in extrema tegula, de quibus usquequaque Livius: Facta procuratio ad omnia pulvinaria, & lectisternia; de quibus in Prolog. §. 7. n. 3. & 12. April. Halicarnass. 2. Antiq. n. 12. Certè spectavi (inquit) in sacris adibus adhuc cænas Dijs appositas in mensis ligneis antiqui operis, pulstemque in canistris, & quadrulis fi-tilibus, sar item & liba, fructuumque quorun-dam primitias, & hujusmodi exilia, paratuque facilia, omni morosa curiositate carentia; præ-tulerat ad frugalitatem Romulus. Libare vidi non argenteis aureisque poculis, sed ampuleis testa-ceis; multum delectatus hominum in ritu patrio constantia, nihil ex antiquis sacris in hunc no-strum luxum demandantium. Tribuit Romulo infantibus vatrè Patricijs seductus popu-lus, quod nunquam indulserat Indigeti-bus. Illis accidit quod Antonino Caracala, interfecto fratre, quem in album Deorum assumere decreverat Senatus: cui ille, adhuc bile commotâ, respondit: Mo-do non vivus, quid si sit Divus? Spartian. in eo, & Erasim. Apophthegm. 6. n. 9. Se-natores consentiente plebe adorarunt mor-tuam, quem averfabantur vivum. Tunc etiam fictum Romuli lanceam frondiisse; de quo, die 3. n. 9. & ne esset in cælo sine conjuge Dea, assumpta in Nu-men ejus uxor Hersilia; ita ut sicut ille fulmine ascendit in Olympum, non se-cus illa igne cœlesti amisit mortalem ha-litum. Ovid. 14. Metamorph. fab. 20. suc-cinit:

Ibi sidus ab aethere lapsum Decidit in terras, à cujus lumine flagrans

Hersilia crinis cum sidere cessit in auras.

Diximus pridie n. 11. Quirinalia Férias stultorum dici. Sanè stultus populus, qui cre-didit fucum, in æternum adorationis moni-mentum: patricijque plus stulti, exponen-tes in adorationem, cui intulerunt & infi-

Romulus summa cul-tus.

Pulvinari-bus digna-tus.

Hersilia fa-mula Dea.

Feræ stul-torum.

diosè necem; ut esset cunctis Divus & sibi non vivus. Unde ex fulminis fuligine, Qui-rini, consortis Martis, insperato honore (ut præmittit Vates, fabul. anteced.) gaudet.

Pulchra subit facies, & pulvinaribus altis dignior est, quam trabecæ formâ Quiritis.

15 Famosi triumphi hæc in die Urbem repleverunt gaudio. Ann. 403. refert Reufn. in Diar. & Goltz. in Fastis, pag. 52. M. Po-pilius Lanas de Gallis triumphavit in Qui-rinalibus; qui quidem è plebe Consul (egro-tante collega) in Gallos qui in agro Latino castra posuerant, profectus; eisdem gèni-no prælio devicit: virtuteque titos asperitate locorum, in planitiem deductos accer-timè superavit: quare decretus ei trium-phi. Liv. 7. à sect. 61. subdens: Gallos si-gnavit Consul, non ultra castra insecutus, quia & vulnus degravabat, & subijcere exerci-tum, pugna fessum, novo labori nolebat. A persequendo hoste continuit, tumulis à Gal-lis occupatis. Præda omnis castrorum mili-ti data: victorem exercitum opulentumque Gallicis spolijs Romam reduxit. Moram triumpho vulnus Consulis attulit. At prius-quàm novi Coss. inirent magistratum, trium-phi à Popilio de Gallis actus, magno fa-vore plebis: inter se rotigantes num quem plebeij Consulis pœneret? Summæ & inflexibilis constantiæ fuit, ut non in pacem admittere voluerit Antiochum Epiphanen, nisi statim (facto cum virga circulo in terra) responderet, quid Senatui de legatione di-cturus. Liv. 45. sect. 28. & alij, ex quibus ar-ticulum narrabimus, 30. Septembr. num. 4. Alij dicunt, filium ejus nomine Cajum.

Triumphus Popilij Lanæ.

Triumphus Popilij Lanæ.

Q. Fab. Maximi Rulliani.

Inter Fa-bios pri-mus dicitur Maximus.

16 Ab hinc ann. 28. V. C. 431. trium-phi de Samnitibus & Apulis lætificavit Romam Q. Fabius Maximus Rullianus. Goltz. d. pag. 62. Quis fuisset, & quan-tus brevi refert Cornel. Nepos, de Viris illust. n. 32. Primus (ait) ex ea familia ob virtutem Maximus. Magister Equitum à Papirio Cursore, secum penè perenssus (diximus die 13. n. 22.) primum de Apulis & Lucernis, iterum de Samnitibus; tercio de Gallis, Um-bris, Marsis, atque Thuscis triumphavit. Cen-sor libertinos tribu amovit (Liv. 9. sect. 51. & Valer. Maxim. 2. cap. 2. n. 9. dicitur; A senatu iterum Censor fieri noluit, dicens: Non esse ex usu Republicæ, eosdem Censores sapius fieri. Hic primum instituit, ut Equites Romani Idibus Quirilibus, ab æde Honoris equis insti-dentes, in Capitolium transirent. Mortuo huic tantum aris populi liberalitate congestum; ut inde filijs viscerationem, & epulas publicè da-deret. Astruit etiam Valerius, quò supr. Tra-

beatos equites Idib. Julijs Q. Fabius transvehi insti-tuit. Idem Censor cum P. Decio, seditionis frivenda gratia, cum comitia in humilitate capisque potestatem redacta accenderant; omnem forenses urbem in qua-tuor tantummodo tribus descripsit, easque Urbanas appellavit: quo tam salubri factò, vir aliqui bellicis operibus excellens, Maximus cognominatus est.

17 Post ann. 46. V. C. 477. triumphavit in Quirinalibus de Samnitibus, Lucanis & Brutijs, Q. Fabius Maximus, Gurges. Reufn. d. & Goltz. in Fastis, pag. 79. Gurges dicitur, quia adolescens ligurivit quæ posse-derat. Hic factus Consul cum Jun. Bru-to Scæva, seu Bubulco (de cujus triumpho actum, 5. Januar. n. 9.) malè pugnavit cum Samnitibus. Exercitu quidem dissipato & disperso clam in Urbem refugit, amissis tri-bus Romanorum millibus: quo maxime grassante lue, à Senatu decretum ex Epidatu-ro Romam Æsculapium arcessendum. An-no seq. cum Senatus delibaret de amo-vento Gurgite, Rullianus ejus pater, pro filij delenda ignominia; modo Gurgiti com-mendaretur expeditio nova, sese obtulit filij legatum. In Samnites pudore ductus di-rexit exercitum. Pugnatum acerrimè & ita Gurges in hostes irruit, ut procederet usque in internum validius inimicorum agmen, quo circumventus, & tantum non oppres-sus, à patre fortiter liberatus est. Cæsa sunt hostium viginti millia, agri depopulati, præ-daque dives & militem ditavit & ararium. Gurges operâ patris triumphavit: qui se-nex filij curram secutus eques, omnium in se oculos plausumque convertit; eò trium-phi dignior, quòd hunc filio, abolito ejus patriæque dedecore, virtute inclytè pe-pererat. Briet. ann. 463. est Goltz. & Reufn. longius protrahant. Totum factum ad glo-riam Gurgitis in Quirinalibus. Ibid.

Triumph. Q. F. M. Gurgitis.

Rullianus virtus.

Triumph. Anicij Gal-li.

18 Eodem festivo die juxta Goltz. pag. 133. ann. V. C. 586. & 109. à triumpho Gurgitis; triumphavit L. Anicius Gallus de Gentio Rege Illyrici. Tit. Liv. 45. sect. 93. Anicius primo impetu Gentium Regem fudit; unde Illyrici urbes passim Roma-nis deditæ. Ad Scotiam metropolim at-que Regiam, quæ se Gentius incluserat, ventum, ab ipso petitiæ induciæ: at fru-strâ per triduum expectato auxilio; se cum uxore, filijs, fratrequè ac regni Prin-cipibus Anicio dedit, tutus specta-culum triumphi tanti. Belli Macedonici ad ve-ctoria Romanis accessio fuit Illyricorum Rex Gen-tius, qui à Persæo per fraudem inductus in pe-riculi societatem L. Anicio Prætori Illyrici triam-phi materiam dedit: quem eodem anno reporta-vit.

Gentius dicitur in triumphum.

vit, quo de Perseo & Macedonibus Amilius, utroque Rege victoris sui antecedente currum: Macedonia & Illyrico redactis in provinciam. Petav. 1. p. Rationar. lib. 4. cap. 8. Romam primum Reges captivi, Perseus & Gentius in custodiam cum liberis abducti: subdit Livius: qui lib. 44. sect. 76. Anicius bello Illyrico intra triginta dies perfecto, nuncium victoriae Romam misit. Hoc enim bellum prius perpetratum, quam captum Roma audierum est. Idem proclamat L. Florus, lib. 2. cap. 13. Anicius fuit Progenitor Probæ Falconiæ (sicut illa Solis Occidentis Benedicti P. N.) de qua 3. p. Antiquit. Roman. pag. 75. in monumentum legitur. Anicia Falconia Proba, fidei nobilitatis antiquæ ornamento, Anicianæ familiæ servanda ac docenda castitatis exemplo, Consulam proli, Consulam matri, Anicius Hermogenianus Olubrius dedicavit. Adi Claudianum, Pa-negyric. 1.

Proba Falconia.

Hercules Virtus Deorum.

Clava Herculis geminat.

Nymphæa herba.

19 Inter Bœotos Thebis, memoria pugnae Deorum ac victoriae Hercule Duce. Diar. Græc. In pugna hac adersus Gigantes dicitur Virtus Deorum, uti dicemus Isagog. Octobr. n. 36. Unde post triumphum clavam dicitur Mercurio Polygio. Quam dicunt fuisse ex oleastro, & repullulasse actisque radicibus, insignem arborem factam fuisse; quod forte posset non mirabile videri, dicente Virgil. 2. Georgic. 2. v. 31.

Virgil. Truditur è secco radix oleagina ligno, Quin & caudicibus sectis. Mirabile dictu!

Paulanias nec credit. Sapit. Est ibi (inquit, cap. 74.) Mercurij signum, qui cognomento Poligius dicitur. Ei clavam ab Hercule dedicatam perhibent, factam ex oleastro. Adijciunt miraculum (haud scio cuiquam fide dignum videri posset, eam clavam radicibus actis regerminasse.) Oleaster certe ille hac etiam astate monstratur: clavam verò ab Oleastro quem Hercules ad paludem invenerit, abscissam ferunt. Quid dicendum, dum Gyrard. in Hercul. n. 3. asserit clavam fuisse æream, & quam Mercurio obtulit, auream? Dicemus fabulam esse; sicut Nymphæam herbam ex clava ortam. Impossibile prorsum ex metallo germinare. Sat, si ex ligno, ut observat Dalecamp. in illud Plin. 17. cap. 25. Sunt & miracula fortuita: nam & oliva in torum ambusta, revixit. Aegyptij quod signarunt uti arcanum hieroglyphicum; qui bardi cogitarunt signum practicum. Solem collocarunt inter duplicem clavam Herculis, quam imaginem plenè exhibebimus, 21. Mart. n. 5. presentemque exponit Kircher. in obelisc. Pamphil. lib. 4. Hierogrammatism. 3. Hercules clava (in-

quit) Mercurio consecrata, regerminavit. Id ad rem. Herculea clava arbores denotat hiberno tempore frondibus exutas; quas Mercurij Numen, hoc est verni temporis virtus convertit. Thebani, uti indigenæ & civis duntaxat hac die Herculis virtutis recordabantur in auxilium Deorum ex pugna gigantum prodigiosa clava: quapropter ut in orbe universos hostes vinceret, à singulis Dijs donis singularibus dignatus. Peplò à Minerva, thorace à Vulcano, equis (inter quos Arion) à Neptuno, ense à Mercurio, sagittis & arcu à Phœbo: mysteriaque ad cædium expiationem à Cerere accepit. Gyrard. d. n. 5. Sublatum in cœlum Numenque factum Dijs gratulantibus, sibi que congratulantibus, asserit Phædr. lib. 4. fab. 11. sed aversum habuisse Plutum.

Hercules à singulis Dijs singulariter benedictus propter victoriam de gigantibus.

Plutum fugi.

Cælo receptus propter virtutem Hercules, Cum salutem per salutaasset Deos, Veniente Pluto, qui Fortune filius, Avertit oculos. Causam quaesivit Patris: Odi, inquit, illum, quia malis amicus est, Simulque objecto cuncta corrumpit lucro.

Phædr.

20 Eodem die Athenis mors Xenocratis. K. Græc. Macedonum Regum dominationi Athenarum inhiantium, declaratus hostis; quin pectus flectere possent nec blanditiæ, nec minaces à potentibus superbiæ. Discipulus fuit Platonis, Academiamque rexit quinque annis super viginti. Fuit ingenio tardus, sed solidus: ita ut Plato diceret, illum calcari indigere, sicut freno Aristoteles summè perpicax. Senectute obijt, cæspitans, ann. V. C. 440. Amans eximie Athenarum; ita ut diceretur, Philippum Amyntæ duntaxat invenisse eum restem libertatis. Nonnunquam delicias respuit: liquidem hic est, quem sui sæculi pulcherrima Phryne, in ejus lectulum à juvenibus procacibus immisissæ, non hominem sed statuam aut saxum nominavit. Munera sibi ab Alexandro Magno honorificè missa, respuit; dicens: Regibus auro, non philosophis opus esse. Alia videlicet apud Diogen. Laert. 4. de Vit. & morib. Philosoph. Suidam, & Erasim. 7. Apophthegm. in eo, à n. 1. Statua ei erecta Romæ. Boyssard. Tom. 4. Antiq. Rom. pag. 49. Tantæ fuit probitatis, ut daretur tanta fides ejus testimonio, quanta aliorum juramento. Cicer. pro Balbo. Quo constat, ut ait Valer. Maxim. 2. cap. 10. Quantum honoris Athenis Xenocrati, sapientia insignis, pariter ac sanctitate claro, tributum est.

Phædr. Odi, inquit, illum, quia malis amicus est, Simulque objecto cuncta corrumpit lucro.

Xenocrates

Gesta præclara.

21 Ann. ætatis ferè 31. & 11. regni; Alexander Magnus necdum Babylonem ingressus, quippe minitabatur portentis func-

Alex. Magnus præter Rhoxanem, alias ducit.

DIES XIX. FEBRUAR.

stissimis: unde Susas ire decrevit, ubi duas uxores duxit: Barsinen, Darij natu maximam; & Parisatim Darij Ochi minimam (de quo 6. Maij.) deditque simul Hephæstioni uxorem interfecti Darij filiam, nomine Drypetim; ut ait Arrianus, lib. 7. cap. 1. Unde regni rebus urgentibus processit in Ecbatana, quò Hephæstion moritur, uti dicemus 21. Junij. Ibi manit, quo usque cum Hephæstionis cadavere profectus est Babylonem, quin iusta faceret; quoniam legatos ad Ammonem miserat, ut consulerent, quid de Hephæstione sentiendum, & an referendus inter aras Indigerum? Venerunt, cum jam ille Babylonem ingressus, legatos ex diversis terrarum orbis partibus in platum susceperat. Plutarch. in eo. Hac in die ut signat Diar. Alexandr. iusta magnifica decrevit Hephæstioni facere, ut cum eo constaret amicitia, & quò devenit potentis infamia, Alexander Hephæstioni, tanquam Heroi, sacrificari iussit. Curt. 10. cap. 4. Justin. Histor. 12. Iussit, post mortem ut Deum colli. Tunc etiam cadaver efferrè iussit in templum Ammon, ut simul cum Numine collocaretur, & coleretur. Freinsh. in Curt. loc. cit.

Iussa ab illo Hephæstioni facta.

Eum exponit Numen in adorationem.

22 Lepidè copiosèque Dialog. 126. ridet & refert phantasticam apothecolim Lucianus. Apud Alexandrum (ait) gravissimi criminis reus fiebat; qui colere & adorare Hephæstionem nollet: nam posteaquam is vivis excessit, amore victus Alexander effuso animo, ad reliquam funeris magnificentiam additam voluit; mortuus inter Deos Hephæstion haberetur. Conternum ei templa civitates pleraque dicarunt, delubra condiderunt; aras, sacra, ferias novo Deo sanxerunt. Jusjurandum omnium religiosissimum Hephæstionis nomine fuit. Hic eviratus affectus, hæc vasa fuit assentatoribus occasione accendendi inflammantique Regis. Narrabantur insomniata, visa Hephæstionis umbra, predicabantur illius responsa: denique ara & sacra dicata sunt familiaris & malorum vindici Deo. Deinde cum Alexander initio his mirè oblectaretur; tandem ita captus est, ut fidem quoque adhiberet; gloriareturque, quòd non modò Dijs genitus esset; sed Deos quoque ipse faceret: quo tempore quantum putamus amicorum Alexandri afflicti Hephæstionis divinitas! Plura alia insignia furoris, mitigatitatis, vel infatuationis, dicemus, 21. Junij, quo Hephæstion factus functus. Ut oblivisceretur Alexander altissimæ mestitudinis, mentem sepelire studuit comestationibus & ebrietatibus, quæ secutus ante annum compositorem amicitissimum.

GRADUS 29. Aquarij. Dies nubilus & pluit cum hieme. K. R. P. Cauda Leonis vespere oritur. Alsted. d. Septentrio & Auster stant. Malus Argus occultatur. Ptol. juxta Hygin. de signis Cælest. n. 36. Occidit cum Sagittario & Capricorno. Cæsar. German. in Atar. Phanom. accinit: Hæc micat in cælo lateri non amplior, actus Quæ surgit malus, quæ debet reddere pravam. Intercepta perit, nulla sub imagine formatur. Puppis demisso tantum stat lucida clavo. Vir equo instans gladium strictum tenens.

XI. K.

German. Cæsar.

Obit Lamech.

Ejus testam. mentum.

Robur.

Sub illo 2. orbis factus.

Filij Jacob denuò in Ægyptum descendunt.

Sphær. Arab. Hac in parte Solis in Aquario, qui nati, ut astruit Jul. Firmic. præsentate Marte, vel eis qualibet radiatione conjuncto, de alto projecti claudicabunt. Si vero Saturnius respexerit, ex infortunio infelicissimè morientur.

2. Moritur Lamech, pater Noë, sex annis ante diluvium hoc in die, unaque ante patrem Mathusalem, qui ante inundationem 7. dieb. fato functus. Annal. Alexandrin. fol. 32. Moriens, cum prius juvisset filium in Arce fabrica, iussit Noënum, se prapare in collectionem ossium Adami, & munerera, quæ cum ipso sepulta; ut in Arcam inferrentur: post servaret, moriensque traderet filio, qui efferret collocanda in medio terræ, quò operanda humani generis salus. Quare ibi offerendum Deo in sacrificium duntaxat panem & vinum. Ibid. & Toletus lib. 2. Histor. Ecclæs. cap. 26. Credit profecto Eutychieus Sem, cui Noë præfata credidit, fuisse Melchisedech. Vid. 5. April. n. 3. Lamech antequam Noëmo Dominus committeret Arce fabricam, prædixit diluvium, & ipsum superstitem. Genebr. ann. 874.

3. In Chronic. Arabum ex Abbenephto legitur: Mathusab genuit ex Mensagha uxore filium nomine Lamech: fueruntque ei tanta vines, & tani prodigiosum robur; ut percussendo manu, etiam ingentes arbores caderet, & radicibus extirparet: genuit educavitque filium, quem vocavit Noë. Vid. Kircher. 2. Oedip. Copr. 1. p. class. 2. cap. 2. Disquis. 1. §. 5. Sub Lamech accidisse secundam orbis famem, dicunt Hebræi in Thagum super Rub. 1. 1. & Genebr. d. Sub hoc, etiam Adam, mortui sunt omnes Patriarchæ. Vid. Tornell. ann. 1651. Filij Jacob denuò descendunt in Ægyptum pro alimonijis cuni Benjamin. Vide diem 17. n. 3. Anno 1. exitus Israël de Ægypto prope finem absolvitur.